

SW-OR.0012.9.2025

Protokół
z posiedzenia Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej
w dniu 14 marca 2025 r.

PROPONOWANY PORZĄDEK POSIEDZENIA:

1. Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 7 lutego 2025 r.
3. Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku w sprawie rozstrzygnięcia o zasadności nieuwzględnienia opinii gminy Hażlach w projekcie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.
4. Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.
5. Sprawy różne i zamknięcie posiedzenia.

Ad. 1.

Otwarcie posiedzenia, przyjęcie porządku.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, otworzył posiedzenie Komisji, przywitał zebranych. Porządek obrad przyjęto jednogłośnie.

Ad. 2.

Przyjęcie protokołu z posiedzenia Komisji w dniu 7 lutego 2025 r.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, wobec braku uwag poddał projekt protokołu pod głosowanie:

(ZA – 5, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 3.

Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku w sprawie rozstrzygnięcia o zasadności nieuwzględnienia opinii gminy Hażlach w projekcie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, przedstawiła prezentację dotyczącą rozpatrywanego projektu uchwały.

Wydruk prezentacji stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, wobec braku pytań poddał projekt uchwały pod głosowanie:

(ZA – 4, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 2).

Ad. 4.

Opiniowanie projektu uchwały Sejmiku w sprawie Audytu krajobrazowego województwa śląskiego.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, przedstawiła prezentację dotyczącą rozpatrywanego projektu uchwały.

Wydruk prezentacji stanowi załącznik do niniejszego protokołu.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, zapytała o uwagi z gmin z subregionu północnego i o opracowanie audytu dla tej części województwa.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, powiedziała, że wzięto pod uwagę specyfikę przyrodniczą i urbanistyczną tego i innych subregionów. Kwestia uwzględniania uwag była ograniczona zapisami rozporządzenia. Wszędzie tam, gdzie była przestrzeń, aby przeformułowywać rekomendacje, podążając za oczekiwaniami gminy, czy korygować granice krajobrazu priorytetowego, to wypracowywaliśmy z gminami kompromis. W praktyce mamy uwagi uwzględnione, uwzględnione częściowo i nieuwzględnione. Nieuwzględnionych zupełnie jest najmniej. Wszystkie informacje na ten temat zawiera załącznik do uchwały. Była tutaj pełna współpraca z gminami.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, podjęła temat Parku Śląskiego.

Radny Sejmiku, pan Tomasz Papaj, poprosił o przesłanie prezentacji wszystkim radnym. Co do Parku Śląskiego, to brak jest merytorycznego odniesienia się do ostatecznej decyzji Zarządu Województwa w zakresie wykreślenia terenów OPT – MTK z obrębu krajobrazu priorytetowego. Pierwotnie opracowujący ten dokument włączyli ten teren. Dlaczego ostatecznie Zarząd Województwa w ten sposób zdecydował? Park Śląski jest specyficzny, wymaga szczególnego podejścia. Nie ma w dokumencie przekonywujących uzasadnień; procedura, szczególnie w odniesieniu do Parku Śląskiego, staje się mało przejrzysta.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, powiedziała, że jeśli chodzi o metodyczne podejście, to audyt to akt prawa przestrzennego, a decydujące są akty prawa miejscowego. Obiektywnym rozstrzygnięciem tej spornej kwestii związanej z granicami krajobrazu priorytetowego jest odwołanie do dokumentów planistycznych, które są przyjęte i obowiązujące (Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Śląskiego oraz miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Chorzów – obszar bez MTK).

Radny Sejmiku, pan Tomasz Papaj, przywołał porównanie do terenów przy ul. Siemianowickiej, gdzie pierwotnie planowano potencjalną lokalizację nowej „Fali” – teren również zdegradowany, który jednak w audycie nie został wyłączony z Parku Śląskiego. To pokazuje, jak do pewnych rzeczy można podchodzić. Jest też bardzo ważny wątek deweloperski – firmy kupiły tam nieruchomości i chcą „zmonetyzować” ten zakup.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Wojciech Kałuża, podkreślił, że uchwalony audyt może realnie wpływać na plany zagospodarowania przestrzennego uchwalane przez gminy. Uwagi do takich planów rozpatrują odpowiednie komisje w gminie – czy w naszej procedurze dochowano należytej staranności? Może Komisja Środowiska powinna się wypowiedzieć na temat uwag z gmin? Radni mogliby wtedy poznać ogół problemów, do których gminy się odnoszą. Czy nie warto by było jeszcze nad tą uchwałą popracować?

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, powiedziała, że dokument jest „przepracowany” zgodnie z przepisami prawnymi, była po naszej stronie również komisja odbioru projektu. Kwestia najbardziej sporna na etapie konsultacji związana z granicami krajobrazu priorytetowego była dogłębnie przeanalizowana pod względem dokumentów planistycznych. Ten dokument jest specyficzny, ma swoją bardzo precyzyjną metodykę wynikającą z rozporządzenia, jest bardzo mocno uregulowany. Jesteśmy na finiszu tego procesu.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Wojciech Kałuża, powiedział, że oprócz prawa jest jeszcze zwyczaj – robimy to pierwszy raz, ale będą aktualizacje tego dokumentu; pytanie dotyczyło roli radnych w tej procedurze i opiniowaniu – czy nie powinna być większa. Opiniowanie nie powinno ograniczać się do samego projektu uchwały. Przyjmiemy na Sejmiku uchwałę, a echa tej decyzji trafią nie do zespołu konsultacyjnego, a do radnych. Departament Ochrony Środowiska też powinien akcentować swoje zdanie mocniej.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, przypomniała o specjalnym spotkaniu dla radnych, które odbyło się 17 stycznia. Niektórzy radni wzięli w nim udział, a następnie dopytywali o różne kwestie i pośredniczyli w kontaktach ze swoją gminą. Z radnymi, którzy wyrazili taką gotowość, byliśmy w stałym kontakcie i współpracowaliśmy.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, zauważył, że na spotkaniu w styczniu było 7 – 8 radnych.

Radny Sejmiku, pan Bartłomiej Kowalski, zapytał, czy autorzy dokumentu nie brali wcześniej pod uwagę tych argumentów, które ostatecznie zostały wzięte pod uwagę? Jeśli chodzi o uwagi, to większość dotyczyła pozostawienia terenów po OPT w granicach krajobrazu priorytetowego, również opinia Wojewódzkiej Rady Społecznej ds. Parku Śląskiego. Czy nie budzi państwa zastrzeżeń zagrożenie, że te tereny zostaną zabudowane przez deweloperów i wpłynie to negatywnie na funkcjonowanie parku?

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, wyjaśniła, że cały czas była współpraca z Wojewódzką Radą Społeczną ds. Parku Śląskiego i większość zapisów rekomendowanych przez Radę jest ujęta w audycie. Natomiast finalnie rozstrzygając kwestię OPT odwołano się do dokumentów planistycznych.

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych, pani Ewa Owczarek-Nowak, powiedziała, że przez cały czas Departament intensywnie współpracował z Departamentem Rozwoju i Transformacji Regionu pod kątem ochrony przyrody. Zespół osób, które tym się zajmowały, ma wiedzę zarówno w zakresie ochrony środowiska, jak i w zakresie planowania przestrzennego. Audyt krajobrazowy jest dokumentem bardzo skomplikowanym i trudnym. Mamy świadomość, że nie da się go tak skonstruować, aby wszyscy interesariusze byli zadowoleni, ponieważ są wielopłaszczyznowe sprzeczności interesów. Chcieliśmy, aby ten dokument był akceptowalny dla gmin, aby nie blokować ich słusznych aspiracji rozwojowych przy zachowaniu unikatowości najcenniejszych priorytetowych krajobrazów. Takich terenów jest w województwie bardzo dużo, zasługują na ochronę i tym się kierujemy. Celem nadrzędnym audytu krajobrazowego jest to, aby unikatowość krajobrazowa w regionie została zachowana, co niestety wiąże się z pewnymi ograniczeniami. Departament Ochrony Środowiska zawsze będzie traktował ochronę przyrody jako coś nadrzędnego. Departament Rozwoju patrzy na to trochę inaczej – jest bardziej „prorozwojowy”, „protransformacyjny”,

ale obydwie departamenty starały się wypracować takie rozwiązania, żeby spełnić podstawową funkcję audytu, a jednocześnie nie blokować aspiracji rozwojowych gmin.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Nasz Park”, pani /...../, zapytała, czy specjaliści – autorzy audytu wiedzą o dokonanych zmianach i czują się nadal autorami opracowania, skoro wyniki audytu przygotowane przez nich zostały zdecydowanie zmienione w zakresie charakterystyki krajobrazu priorytetowego i obszaru, jaki ma on zajmować. Za niedługo minie 75 lat od podjęcia decyzji o budowie Parku, który nie ma swojego odpowiednika w Europie. Jako strona społeczna działająca w Wojewódzkiej Radzie ds. Parku Śląskiego byliśmy szczęśliwi, że autorzy audytu traktują Park jako całość łącznie z terenami po OPT. Tymczasem deweloperzy nie ukrywają, że ten teren, który należy częściowo do nich, przeznaczają na budownictwo mieszkaniowe. Na mapach widać, że te 22 hektary są „wyjęte” z historycznych granic Parku. Historyczne dokumenty (1952 rok) mówią, że granicą Parku była ul. Buczka 1, dzisiaj Bytkowska/Targowa. Próbuje się udowadniać, że tereny po OPT nie były nigdy Parkiem, co nie jest prawdą. Ponadto jest tam zabytkowy pawilon, a także jest to miejsce pamięci o ofiarach największej katastrofy budowlanej w Polsce. Nie sprzeciwiamy się budowom wokół Parku, ale nie w tym miejscu. Powstałe hotele o 17 kondygnacjach zasłonią kopułę Planetarium. Ponawiam pytanie, czy autorzy audytu znają zmiany zaproponowane przez urzędników i się z nimi zgadzają i się pod nimi podpisują.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, powiedziała, że obszar Parku od lat 60. był wielofunkcyjny i teren OPT, a potem MTK, zawsze był dedykowany usługom, a nie był terenem parkowym. Dlatego na etapie prywatyzacji w latach 90. brano pod uwagę te funkcje: usługowe i parkowe, co przełożyło się na plany zagospodarowania, które ujmują Park w takim obszarze, jak proponujemy w audycie krajobrazowym. Materiał przygotowywał zespół autorski, ale finalnie odbieramy go my, tzn. Zarząd Województwa i jest to nasz dokument i nasza odpowiedzialność.

Przedstawicielka inicjatywy „Koalicja Śląskie Kwitnące”, pani /...../, zaapelowała o odrzucenie uchwały. Park to ważne, historyczne miejsce dla mieszkańców Śląska, nie wolno pozwolić, aby kawałek po kawałku był zabierany. Miasta chcą się rozwijać, potrzebne są mieszkania, ale w województwie śląskim jest dużo miejsca i nie musimy wykrawać terenów z Parku Śląskiego. Proszę wziąć pod uwagę, że tereny po OPT są własnością Skarbu Państwa, a gmina Chorzów i prywatni inwestorzy mają jedynie dzierżawę

– i można to zmienić. Uchwała jest aktem prawa przestrzennego i nie niesie za sobą konsekwencji finansowych, jej niepodjęcie nie wiąże się z koniecznością odszkodowań dla inwestorów. Kto konkretnie podjął decyzję o przyjęciu lub odrzuceniu uwag strony społecznej?

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, powiedziała, że wszyscy doceniają unikatowość Parku Śląskiego jako wielkiego obszaru w tkance miejskiej, różnica polega na definiowaniu granic parku. Krajobraz priorytetowy „Park Śląski” jest po to, aby chronić park. My definiujemy granice zgodnie z dokumentami planistycznymi przyjętymi wcześniej przez Sejmik. Decyzję o finalnych zapisach ujętych w audycie podjął Zarząd Województwa. Informacja o jego składzie znajduje się na stronie internetowej województwa i w BIP.

Radny Sejmiku, pan Marek Kopel, podkreślił, że wypowiada się jako strona społeczna. Wypowiadające się tutaj stowarzyszenia nie mają wyłączności na reprezentowanie społeczeństwa. Jestem wieloletnim radnym Chorzowa, a teraz radnym Sejmiku, wybranym przez mieszkańców. Inne stowarzyszenia też wypowiadały się inaczej niż moi przedmówcy. Przede wszystkim bardzo ważne jest to, że Park Śląski został uznany za krajobraz priorytetowy, będzie to jeszcze bardziej chroniło park w przyszłości. Co do terenów, o których mowa, to nie są to tylko tereny dawnego OPT, potem MTK, ale także tereny, gdzie znajdował się Wydział Radia i Telewizji Uniwersytetu Śląskiego, aula, Zakład Produkcji Filmowej. Ten teren nigdy nie pełnił funkcji ani parkowej, ani rekreacyjnej. Uchwałać będziemy audyt krajobrazowy, a nie plan zagospodarowania przestrzennego. Audyt ma za zadanie wyodrębnić najpiękniejszych krajobrazów w naszym województwie i stworzenie rekomendacji dla ich zachowania. Celem audytu nie jest tworzenie nowych krajobrazów. Teren, o którym mowa, jest zdegradowany, pełen starych zniszczonych budynków, placów, i audyt nie może go uznać za szczególny, priorytetowy – byłoby to nadużycie. Kwestia zagospodarowania jest poza tą uchwałą, to problem Rady Miasta – wtedy można dyskutować, co na tym terenie ma powstać.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pani Beata Kocik, zaproponowała poświęcenie przygotowanemu opracowaniu więcej czasu. Dokument jest złożony, obszerny, wielopłaszczyznowy. Zależy nam na unikatowych krajobrazach, ochronie przyrody. Jednak nie spodziewano się, że aż tyle uwag będzie wnoszonych, można się jeszcze nad nimi pochylić, a uchwałę procedować w kwietniu.

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju i Transformacji Regionu, pani Stefania Koczar-Sikora, wyjaśniła, że audyt powinien być formalnie przyjęty w roku 2022. Służby wojewody przedłużały nam termin kilkakrotnie – mieliśmy ku temu merytoryczne podstawy związane ze zmianą rozporządzeń i ustawy. Ostateczny termin to marzec tego roku, nie ma już żadnej formalnej podstawy do przedłużenia.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, wobec braku dalszych głosów poddał projekt uchwały pod głosowanie:

(ZA – 4, PRZECIW – 2, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Ad. 5.

Sprawy różne i zamknięcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, zaproponował przyjęcie przesłanego wcześniej do radnych tekstu opinii Komisji – pisma do Przewodniczącego Sejmiku w sprawie korespondencji z gminy Gierałtowice.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, wobec braku uwag poddał projekt opinii pod głosowanie:

(ZA – 5, PRZECIW – 0, WSTRZYMAŁ SIĘ – 0).

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Wojciech Kałuża, zapytał o wydawanie decyzji sektorowych zgodnie z art. 14 ustawy o odpadach.

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych, pani Ewa Owczarek-Nowak, wyjaśniła, że wniosków jest bardzo dużo. Na decyzje sektorowe nałożyły się decyzje dostosowawcze. Udaje się, wdrażając pewne rozwiązania organizacyjne, nadrobić zaległości, cały czas wydajemy decyzje. W toku ich wydawania musimy angażować służby inspekcji ochrony środowiska, które mają też inne zadania, dlatego dostajemy odległe terminy obowiązkowej kontroli, bez której nie możemy wydać decyzji. Różnymi sposobami wywieramy presję na ministerstwo, aby przepis został zmieniony. Skierowaliśmy do zespołu gospodarki odpadami dodatkowe osoby, pewne rzeczy są priorytetowe, ale terminów i procedur musimy dochować.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Wojciech Kałuża, zaproponował przyjrzenie się temu tematowi na którymś z kolejnych posiedzeń Komisji. Zapytał także o weryfikację sprawozdań z opłat produktowych i gospodarki odpadami.

Dyrektor Departamentu Ochrony Środowiska, Ekologii i Opłat Środowiskowych, pani Ewa Owczarek-Nowak, powiedziała, że termin na złożenie sprawozdań przez przedsiębiorców to 15 marca. Sprawozdania za poprzednie lata zostały w pełni

zweryfikowane. Na weryfikację bieżących sprawozdań mamy czas do września, na dzień dzisiejszy nie przewiduje się problemów i zagrożeń.

Członek Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Wojciech Kałuża, poprosił o podjęcie tematu za dwa, trzy miesiące.

Przewodniczący Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej, pan Bronisław Karasek, w związku z wyczerpaniem porządku obrad zamknął posiedzenie Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Bronisław Karasek

Przewodniczący
Komisji Środowiska i Gospodarki Wodnej